

Skogsindustriernas yttrande om Miljömålsberedningens utkast till rapport från expertgruppen om miljöhänsynen i skogsbruket

Bevarandet av biologisk mångfald är tillsammans med klimatförändringarna skogsbrukets viktigaste miljöfråga. Skogsindustriernas medlemsföretag satsar stora resurser på miljöarbetet i skogen. Det är naturligtvis företagets strävan att de insatser som genomförs så effektivt som möjligt ska leda till att uppfylla såväl samhällets som företagets egna mål. De utvärderingar som genomförts verifierar att skogspolitiken haft stor positiv effekt på miljön, samtidigt som det finns förbättringsbehov.

Det finns en bred samsyn inom skogssektorn att miljöhänsynen kan förbättras och att kunskaperna kan utvecklas. Åsikterna går däremot isär om kvalitet, omfattning och resultat av skogsbrukets miljöarbete vilket lett till en omfattande debatt under senare år. Skogsindustrierna välkomnar därför Miljömålsberedningens arbete med markanvändning. Den utlovade breda faktabaserade problemanalysen uppfattades som särskilt viktig i sammanhanget eftersom en sådan skulle kunna ge en objektiv och gemensam uppfattning om vari problemen ligger. En sådan analys skulle också ge värdefull vägledning både till hur regelverket kan utvecklas och till hur tillämpningen av lagen kan förbättras. Mot bakgrund av det ovanstående har Skogsindustrierna haft stora förväntningar på det arbete som förväntades ske i expertgruppen.

Tyvärr saknar vi fortfarande den breda faktabaserade problemanalysen.

Med bakgrund i den bristande problemanalysen går det inte att avgöra om lagstiftningsförslaget kommer att leda till förbättringar.

Inför 1993 års skogspolitiska beslut utreddes om det går att lagstifta rättssäkert om hänsynsbiotoperna. Slutsatsen blev att det inte går. Regeringen kom till samma slutsats i samband med den senaste skogspolitiska propositionen. Skogsindustrierna kan inte se varför bedömningen är annorlunda idag. Det går säkert att bötfälla en skogsägare med utgångspunkt från expertgruppens lagförslag men det är inte klarlagt att förslaget utvecklar miljöhänsynen. Rättsosäkerheten kvarstår i avgränsningar och definitioner.

Skogsindustrierna avvisar mot bakgrund av det ovanstående det lagda förslaget om att skogsvårdslagens föreskrifter till § 30 görs om till förordning. Skogsindustrierna avvisar också förslagen på införande av de uppräknade kraven och införande av samrådsplikt.

Utgångspunkterna för detta är att:

- Utredningen inte samlat in och analyserat fakta på ett tillfredställande sätt.
- Problem har inte formulerats.
- Det inte går att värdera om förslagen till lösning löser problemen eftersom dessa inte är tydliggjorda.
- Lagförslagen är otydliga och ger därmed utrymme för enskilda tjänstemäns tolkningar, vilket leder till att förslaget inte är rättssäkert.

- Förslaget är inte förenligt med den skogspolitiska inriktningen om frihet under ansvar.
- Förslaget skapar en betydande byråkrati. Skogsindustrierna har uppfattningen att förslaget skulle medföra merarbete såväl i företagen som hos myndigheten.

Det ovanstående ska in ta tolkas som att Skogsindustrierna inte anser att det finns ett förbättringsbehov – tvärtom – här är vi eniga. Det arbete som nu bedrivs i Skogsstyrelsens miljödialog

anser vi är ett mer funktionellt och rättssäkert sätt att förbättra miljöhänsynen i skogsbruket. Vi förordar därför att utfallet av denna dialog blir beredningens huvudalternativ för att utveckla den lagstadgade miljöhänsynen i skogsbruket.

Skogsstyrelsens tillsynsarbete bör utvecklas. Skogsindustrierna stödjer förslaget om tydligare tillsynsplaner. Det är också viktigt att myndighetens uppföljning av miljöhänsynen blir tydligare och att den blir transparent. Det skulle flytta fokus från en debatt om uppföljningsmetoder till en dialog om förbättringsåtgärder. Detta bör uppdras åt Skogsstyrelsen att utveckla uppföljningen i denna riktning.

Det är bra att de frivilliga avsättningarna behandlas av Miljömålsberedningen men denna fråga hör inte till lagstadgad miljöhänsyn utan till rapporten om arbetet med skydd och skötsel av landområden. Skogsindustrierna delar bedömningen att de frivilliga insatserna är avgörande för möjligheten att nå målen. Skogsföretagens frivilliga avsättningar är transparenta, valet av områden bygger på inventeringar av naturvärden och bristanalyser och företagen har ett nära samarbete med länsstyrelserna. Skogsstyrelsen bör fortsätta att granska kvaliteten men den nuvarande inventeringsmetodikerna bör kompletteras med uppföljning av hur stor del av de frivilliga avsättningarna som berörs av avverkning.

Skogsindustrierna anser att debatten om skogsbruksmetoder är polariserad. Kontinuitetsskogsbruk förs med svag vetenskaplig grund fram som lösningen på en rad olika problemställningar. När det gäller tätortsnära skogsbruk och upplevelsebaserade värden finns det stora möjligheter att anpassa trakthyggesbruket genom storlek och avgränsning av hyggena och genom att arbeta med förlängda omloppstider, skärmställningar mm. Detta borde ha belyst under avsnittet om ett variationsrikt skogsbruk.

När Miljömålsberedningen utreder hur den lagstadgade miljöhänsynen i skogsbruket kan utvecklas måste det sättas i ett sammanhang där de frivilliga insatserna ingår. De olika förslagets konsekvenser måste också analyseras och sättas i ett större sammanhang där bland annat arbetstillfällen, produktion, klimat och energifrågor ingår. Ökade restriktioner i brukandet och ökad användning av kontinuitetsskogsbruk minskar tillgången till skogsråvara och minskar den framtida tillväxten. Därmed försvåras utvecklingen av en biobaserad samhällsekonomi.

Mårten Larsson
Skogsindustrierna